

Ötlető: BUNDY JULIANNA

Ötletés ideje: 1972

TART.: HOBAN TÖRTÉNT A TERNETÉS RÉGEN (PÁLYÁZAT)

4 lap

Földrajzi mutató: TAPSONY

Szakmutató: XIX, A, H

PAPÍRIPARI VÁLLALAT

KISKUNHALASI GYÁRA

LELTÁRRA'S

ÁTVEZETVE AZ EGYSÉGES LTK. 2094-es TÉTELE ALÓL

Hogyan történt a temetés regén?

A halál órája mindenkinek elérkezik. Így érkezett el a 82 éves Mari nénihez is. Selyenkor hívták a papot, ő a holdoklót meggyújtotta és megáldoztatta. Utána feladta az utolsó kenetet a szent olajjal. A pap olajja vattát mártott és keresztet kent a betegnek a homlokára, az ajkára, a két tenyerére, a szívére és a két talpára. Ezután szentült gyertyát tettek a holdokló kezébe, segítték neki ezt tartani, ez világította az utolsó útját. A hozzátartozók a beteg megdolgozása előtt is és utána is imádkoztak. Ezen külön imádkozás nem volt. Mikor meghalt a néni megmossdatták, sötét ünneplő ruhát adtak rá. Ha lány halt meg fehér ruhában temették. A fejére koszorút tettek. A fiúkat sötét ruhába öltöztették. Közben elkészítették a halottas ágyat. Nagyon szép szingült párnákkal díszítették. Mielőtt a halottat ráhelyezték szentült vízzel keresztet alakban behintették*. Szentelt víz minden háznál volt, mert vízkeresztkor jön. 6-án szentelte a pap a vizet. A víz hordóban volt, a pap ott szentelte meg meg és utána annyit vihettek felőle háza az asszonyok amennyit csak akartak. 30-40 évvel ezelőtt még 5-6 hordó szentelt víz kellett. Ma már 1 hordóval is bőven elég. Ma már nem olyan vallásos a nép!

Mikor a halottas ágyat megszentelték, ráfek-

* hogy az ördög ne fértsen hozzá.

2
tették a halottat. Ha fiatal volt a halott föl-
disítették. A lábára díszes selyembendőket tet-
tek. A bendők sarokra voltak hajtva. Nem egy-
másra voltak hanem mindig följebb, hogy a
bendők díszes sarka lósson. A kerükre bokré-
tákat kötöttek. Este összejöttek a rokonok, ismer-
ősök és imádkoztak, énekeltek kb $\frac{1}{2}$ 12-ig.
Utána ettek, ittak és elmentek. 24 óra után
a halottat koporsóba tették. Előtte a koporsó al-
ját szentelt vízzel behintették. Szemfedelel
bessen vettek. Rátették a halottra, utána két
kivágták a szájonál, oménál, és a két szemé-
nél és a két hüvelyénél. A régi öregek azt tar-
tották, hogy van túlvilág és hogy a lélek lós-
son, halljon, és szagoljon. Ha fiatal halt meg,
akkor szines szalagokból bokrétaikat kötöttek
és azt varrták rá a szemfedél 4 sarkára.
Ha öreg halt meg, akkor fekete szalagokból
színtak bokrétaikat. Mielőtt lerárták a kopor-
sót mindegyik családtag megerőskolta a ha-
lottat. Ekkor siratták el a hozzátartozók.
Hangosan sírnak, kiabálnak, jajgatva hiszirtak-
töle.

Például az anya a bányát így siratta:

Drófikám, angyalom

De jóba várok ezután

Mögörtem a drága jó pilácskevest

Nem öté belüle

☉ Te drága angyalom

Az anyó az unót íratta:

Kedves drága édes párom

Kedves unam

Majd ha kenyéret sütök

Ki veti be nekem

Ha az anyóynak rossz volt az unó akkor így íratta:

Édes párom nem is tudom

Sirassalak-e

Vagy átkoztalak-e

Ezután lezárták a koporsót. Ekkor már ott volt a Szent Mihály lovás és a Rózsafüzér társulat: előnekes, 4 lómpászó, 4 „árlótartó”. Az árlót lányok vitték. Ők fehér ruhában voltak. Régen nem volt olyan lány, akinek ne lett volna fehér ruhája. Minden hónapban egyszer újhold vasárnapján a lómpásznak fehér ruhában kellett megjelenni a templomban. Mikor csönditeneik, a házból hívják a halottot és föltessik a Szent Mihály lovára. A pap a kántor és a ministránsok a házhoz megy és ott becsúztatják el a halottat latinul. A temetési menetben legelő a Szent Mihály lovát vitték. Ha anyó holt meg anyóknak, ha férfi akkor férfiak, ha lány holt meg lányok, ha legény, akkor legények vitték a koporsót. Azok akik a Szent Mihály lovát vitték gyakran cseréltek, de így is föltörte a vállukat, mert a ház barmily messze is volt a temetőtől, a halottat mindig Szent Mihály lovára kellett kinnni. A Szent Mihály este után a halálkeresztet vitték. Ezt iskolás

gyerek ritte. Utána rendszerint rokon gyerekek it-
 te a halott keresztjét. Ezeket követelik a pap,
 a kántor, a 4 ászlós löny, a lömpázó asszonyok.
 Ezután megy a család, a legközelebbi rokonok
 és végül a többi nép. A Szent Mihály lovát egész
 a sírgödörig ritelik, ott a koporsót rátették két
 gömbölyű fára. A pap megint latinul imád-
 hozott és megszentelte a koporsót és a sírgöd-
 ört. Ezután keresztelik a sírba a koporsót két
 kötéllal és a sírőrök elherdék a földet ró-
 szómi a koporsóra. A kántor énekel. A teme-
 tés elvégzése után a pap, a kántor és a ró-
 szafüzes társulat eltávoztak. A hozzátartozók
 néhányan a hozzónikat a sírba. A temető-
 tőlők távoznak utoljára. A halottak tömege a
 temetőben hívők meg a rokonokat.

Étel: metélt leves, ami valóban nagyon finom
 tyúkhus leves, vörse pörkölttel, rétes, sült-
 hus, buglóf és bor.

Összeírók: Nagy Ferencné Tapsony
 Duics Gizellé Tapsony Szechenyi u 2
 Kincses Ferencné Tapsony Kinizsi út 8

